

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2023 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. E. G., wydanym w toczącym się przed Rzecznikiem postępowaniu dyscyplinarnym o sygnaturze akt RD 7/21, prowadzonym w sprawie M. P. – wpisanej na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. pod numerem (...), postanowiła zawiesić toczące się postępowanie do czasu prawomocnego ukończenia postępowania karnego, prowadzonego obecnie przez Prokuraturę Rejonową (...) pod sygn. akt (...).

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego uzasadniła wydanie postanowienia o zawieszeniu powołując się na fakt toczącego się przeciwko radcy prawnemu M. P. (obwinionej) postępowania karnego – postępowanie przygotowawcze o czyny z art. 288 par. 1 kodeksu karnego - które w dacie wydania skarżonego postanowienia prowadzone jest przez Prokuraturę Rejonową (...) pod sygn. akt (...) gdzie zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, wyrok sądu powszechnego wydany po przeprowadzeniu postępowania karnego, przesądzi o możliwości przypisania obwinionej odpowiedzialności za zarzucany jej czyn także na gruncie postępowania dyscyplinarnego.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wskazywała także, że dokonała następujących czynności ustalających w sprawie, a mianowicie zwróciła się pismem z dnia 20 grudnia 2021 r. do Prokuratury Rejonowej (...) o udostępnienie akt postępowania, w odpowiedzi na które otrzymała akt oskarżenia w sprawie Obwinionej M. P. z dnia 12 stycznia 2022 r. Następnie, pismem z dnia 2 lutego 2022 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zwróciła się o informacje w sprawie do Sądu Rejonowego (...) II Wydziału Karnego, w odpowiedzi na które uzyskała informację, że akta aktualnie znajdują się w sądzie II instancji.

Na kolejne pisma w sprawie o udzielenie informacji dotyczących stanu postępowania karnego wobec Obwinionej M. P. Prokuratura nie odpowiedziała. W dniu 28 kwietnia 2023r. Dyrektor Biura Rzecznika Dyscyplinarnego i Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) (...) W. skontaktowała się telefonicznie z prokuratorem prowadzącym postępowanie w celu uzgodnienia ewentualnego terminu zapoznania się z aktami. Uzyskała informację, że należy kontaktować się „po majówce”. Należy jednak wskazać, że był to kolejny telefon w tej sprawie do Prokuratury.

Jednocześnie, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wskazuje, że Obwiniona została wezwana pismem z dnia 21 grudnia 2021 r. na kolejny termin przesłuchania. Pismo odebrała w dniu 3 stycznia 2022 r., jednak na przesłuchanie się nie stawiała.

W związku z powyższym, na dzień dzisiejszy, nie jest możliwe wykonanie czynności do których Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zobowiązał Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego postanowieniem z dnia 3 listopada 2021 r. o uchyleniu Postanowienia o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego z dnia 12 sierpnia 2021 r., sygn. akt RD 7/21, a stan ten ma charakter stały.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wskazała jednocześnie, że zebrane w trakcie postępowania karnego dowody oraz poczynione ustalenia będą miały w niniejszej sprawie istotne, najprawdopodobniej przesądzające znaczenie w postępowaniu dyscyplinarnym i ewentualnym przypisaniu radcy prawnemu przewinienia dyscyplinarnego.

Ponadto Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego powołała się na względy ekonomiki procesowej oraz uniknięcie zapadnięcia odmiennych orzeczeń, na co wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt I KZP 8/06.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zwróciła uwagę, że Rzecznik Dyscyplinarny nie ma możliwości ani kompetencji dokonywania samodzielnych ustaleń w przedmiocie dotyczącym czynu z art. 288 par. 1 kodeksu karnego. W zakresie możliwości postawienia radcy prawnemu zarzutu obrazy prawa, polegającego na dopuszczeniu się takiego czynu – Rzecznik Dyscyplinarny związany jest orzeczeniem sądu powszechnego.

Na przedmiotowe postanowienie o zawieszeniu postępowania, do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wpłynęło zażalenie od (...) z/s (...) W. oraz od obwinionej radcy prawnej M. P..

W złożonym przez siebie zażaleniu obwiniona wskazuje, że w jej ocenie na obecnym etapie nie występują przesłanki uzasadniające zawieszenie postępowania, jednocześnie uznając, że wynik postępowania karnego niewątpliwie może mieć wpływ na kwestię odpowiedzialności dyscyplinarnej i sprawstwa deliktu dyscyplinarnego. Obwiniona wskazała również, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie dokonała żadnej czynności w celu dokonania ustaleń faktycznych.

W swoim zażaleniu (...) z/s (...) W. powołuje się co do zasady na te same argumenty natury merytorycznej co obwiniona, a mianowicie, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie podjął żadnych czynności ustalających w sprawie.

W sprawie został ustalony następujący stan faktyczny:

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zwróciła się pismem z dnia 20 grudnia 2021 r. do Prokuratury Rejonowej (...) o udostępnienie akt postępowania, w odpowiedzi na które otrzymała akt oskarżenia w sprawie Obwinionej M. P. z dnia 12 stycznia 2022 r.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zwróciła się pismem z dnia 2 lutego 2022 r. o informacje w sprawie do Sądu Rejonowego (...) II Wydziału Karnego, w odpowiedzi na które uzyskała informację, że akta aktualnie znajdują się w sądzie II instancji.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zwróciła się kolejnymi pismami do Prokuratury Rejonowej (...). Na kolejne pisma w sprawie o udzielenie informacji dotyczących stanu postępowania karnego wobec Obwinionej M. P. Prokuratura jednak nie odpowiedziała.

W dniu 28 kwietnia 2023 r. Dyrektor Biura Rzecznika Dyscyplinarnego i Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) (...) W. skontaktował się telefonicznie z prokuratorem prowadzącym postępowanie w celu uzgodnienia ewentualnego terminu zapoznania się z aktami. Uzyskał informację, że należy kontaktować się „po majówce”.

Był to kolejny telefon w tej sprawie do Prokuratury.

Obwiniona została wezwana pismem z dnia 21 grudnia 2021 r. na kolejny termin przesłuchania. Pismo odebrała w dniu 3 stycznia 2022 r. Jednak na przesłuchanie się nie stawiała.

W trakcie trwania posiedzenia przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w dniu 26-06-2023 r. dotyczącym przedmiotowej sprawy, reprezentujący (...) z/s (...) W. – radca prawny C. W. – przedłożył dowód w postaci pisma z Prokuratury Rejonowej (...) zawierającego zawiadomienie z dnia 20-06-2023 r. adresowanego do niego jako pełnomocnika reprezentującego (...) z/s (...) W., z informacją o wyznaczeniu dnia następnego, tj. 27-06-2023 r., czynności procesowych z podejrzaną w postępowaniu karnym M. P..

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. uznał zażalenia za zasadne.

Sąd zgadza się z Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego, że posiadane obecnie przez Rzecznika informacje na temat ewentualnego deliktu dyscyplinarnego nie dają możliwości przypisania obwinionej odpowiedzialności za zarzucany jej czyn na gruncie postępowania dyscyplinarnego.

Sąd pragnie przypomnieć, że nie jest sądem powszechnym a organem dyscyplinarnym wobec radców prawnych. Wskazane instytucje mają odmienny charakter i przeznaczenie i z tego też względu prawodawca postanowił w odmienny sposób ukształtować ich kompetencje i uprawnienia. Nie można zatem oczekiwać od sądu dyscyplinarnego aby podejmował się poczynienia ustaleń odnośnie stanu faktycznego poprzez przeprowadzenie dowodów albo ich pozyskanie w sposób właściwy jedynie dla powołanych do tego z mocy prawa organów w postaci Prokuratury lub sądu powszechnego.

Sąd dyscyplinarny jak i Rzecznik Dyscyplinarny nie posiadają narzędzi do samodzielnego zbadania sprawy tak co do kwestii wyjaśniającej sprawstwo konkretnej osoby jak i przebiegu zdarzenia. A zatem w tych aspektach sąd dyscyplinarny musi posiłkować się materiałem dowodowym zebrany w ramach wszczętego i prowadzonego przez przeznaczone do tego organy - postępowania karnego.

Pomimo złożenia odwołania od przedmiotowego postanowienia o zawieszeniu postępowania wydanego w dniu 28-04-2023 r. przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego przez radcę prawnego M. P., która stwierdza, że nie ma podstaw do zawieszenia postępowania – obwiniona zdaje się jednak dostrzegać sens takiego zawieszenia skoro sama stwierdza, że wynik postępowania karnego może mieć wpływ na kwestię odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Sąd podziela stanowisko obwinionej, że o delikcie dyscyplinarnym może zdecydować materiał dowodowy zebrany w sprawie przez Prokuraturę oraz przeanalizowany przez sąd powszechny. Kwestia niezależności sądownictwa dyscyplinarnego od postępowania karnego nie zmienia stanu rzeczy. Zgodnie z brzmieniem art. 67 ustawy o radcach prawnych „Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego (...)”, jednakże przepis ten nie oznacza, że w związku z tym organy dyscyplinarne nabywają jakichś dodatkowych uprawnień umożliwiających im samodzielne zebranie wymaganego materiału dowodowego. Postępowanie dyscyplinarne jest odrębne od postępowania karnego ale tylko dlatego, że przedmiot spraw jest zgoła odmienny.

Sąd nie zgadza się z zarzutami wykazywanymi przez przedstawicieli (...) (...) W. w zażaleniu z dnia 8.05.2023 r., albowiem brak postępów w pracy Rzecznika nie jest spowodowany niepodejmowaniem przez Rzecznika działań mających za cel ustalenie winy lub jej braku po stronie obwinionej, ale dlatego, że Rzecznik nie posiada narzędzi prawnych umożliwiających mu podejmowanie skutecznych czynności, których efektem byłoby zebranie odpowiedniego i przekonującego w sposób nie budzący wątpliwości, materiału dowodowego.

Jak było już wskazane wyżej – Rzecznik nie jest w stanie nakazać organom ścigania, sądom powszechnym czy Prokuraturze przeprowadzenia konkretnych czynności sprawdzających. Rzecznik może kierować zapytania, wnosić o dostarczenie dokumentów czy innych dowodów ale bez możliwości nakazania ich dostarczenia pod jakimkolwiek rygorem.

Na marginesie należy zauważyć, że fakt, iż Prokuratura informuje pełnomocnika pokrzywdzonego o kolejnych etapach sprawy nie znaczy, że informowane będą także organy dyscyplinarne, które nie są stroną tego postępowania w znaczeniu proceduralnym a zatem to, że skarżąca (...) (...) W. otrzymała wzmiankowaną informację, nie oznacza, że Rzecznik zaniechała wykonywania swoich czynności.

Sąd jest organem dyscyplinującym, który dodatkowo musi stosować i przestrzegać zasady in dubio pro reo, a także nie może stosować bardzo restrykcyjnych kar w postaci chociażby pozbawienia danej osoby możliwości zarobkowania bez jednoznacznych ku temu powodów opartych na niepodważalnych dowodach winy, a tych na obecnym etapie sprawy zwyczajnie brakuje aby móc ukarać radcę prawnego M. P..

Zatem wniosek skarżącej (...) (...) W. aby Sąd wydał orzeczenie o naruszeniu przez obwinioną przepisów prawa i etyki zawodowej byłoby na obecnym etapie sprawy bezprawne, jako że nie byłoby oparte na jakimkolwiek potwierdzonym i pewnym dowodzie.

Sama sugestia takiego działania zdaniem Sądu nie znajduje moralnego uzasadnienia. Poza samą kwestią wizerunku korporacji prawniczej należy mieć na względzie, że jako instytucja zrzeszająca profesjonalistów w dziedzinie prawa, zarówno korporacja jak i jej organy są zobowiązane do tego aby podejmować działania roztropnie i bez emocji a przede wszystkim w swym postępowaniu kierować się literą prawa, z poszanowaniem wolności i praw oraz fundamentalnych zasad prawa o charakterze konstytucyjnym, w tym do głębokiego zrozumienia i poszanowania dla zasady in dubio pro reo.

W interesie korporacji nie pozostaje kreowanie orzeczeń niezgodnych z prawem. Z punktu widzenia wizerunku korporacji – trzymanie się prawdy, dowodów i zasad prawa ma dużo większe znaczenie niż ferowanie wyroków w oparciu o artykuły medialne.

Niezależnie od powyższego, wobec faktu przekazania przez pełnomocnika (...) (...) W. – radcę prawnego C. W. – dowodu w postaci pisma z Prokuratury Rejonowej (...) zawierającego zawiadomienie z dnia 20-06-2023 r. adresowanego do niego jako pełnomocnika reprezentującego (...) (...) W., z informacją o wyznaczeniu dnia następnego po posiedzeniu (...), tj. 27.06.2023 r., czynności procesowych z podejrzaną w postępowaniu karnym M. P., jest to, zdaniem Sądu, wystarczająca podstawa aby stwierdzić, że na obecnym etapie postępowania, zawieszenie postępowania dyscyplinarnego jest przedwczesne, albowiem daje podstawę do stwierdzenia, że w najbliższym czasie postępowanie karne osiągnie na tyle zaawansowany stan, aby można było pozyskać wystarczające dowody do odpowiedniego zbadania sprawy.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie Zastępca Rzecznika powinna zwrócić się do Prokuratury Rejonowej (...), będącego aktualnie w posiadaniu akt sprawy karnej prowadzonej przeciwko r. pr. M. P. o udzielenie informacji o efektach przeprowadzonych w dniu 27-06-2023 r., czynnościach procesowych z podejrzaną oraz o wydanie kopii dokumentów ze wzmiankowanych czynności. A także uzyskanie informacji o dalszych czynnościach przewidzianych w postępowaniu oraz uzyskania informacji o ich harmonogramie. Zapoznanie się z przedmiotowymi dowodami i ustaleniami pozwoliłoby na wyciągnięcie konkretnych wniosków, mogących mieć znaczenie dla postępowania dyscyplinarnego, a także na poprawne ukierunkowanie dalszego toku postępowania dyscyplinarnego, w tym także ewentualne wydanie postanowienia o jego zawieszeniu w sytuacji gdy organy prowadzące postępowanie karne w dalszym ciągu nie będą udzielać informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

Ze względu na powyższe należało orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1166), według którego, zryczałtowanymi kosztami postępowania obciążona została Okręgowa Izba Radców Prawnych.

SprawozdawcaPrzewodniczący Członek Składu Sądu

Sędzia (...) Sędzia (...) Sędzia (...)

R. D. J. B. D.

Pouczenie:

Niniejsze postanowienie jest prawomocne i ostateczne, bowiem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. w niniejszej sprawie działał jako organ II instancji i dlatego stosownie do treści art. 426 § 1 k.p.k. zw. z art. 74¹ oraz stosownie do treści art. 70² ust. 1a ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 1166), od niniejszego postanowienia nie przysługuje żaden środek odwoławczy.